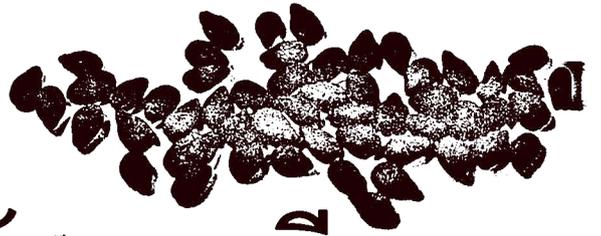

งาปลูกได้ ไม่ต้องใช้สารเคมี

งาเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญมากขึ้นทุกปี เนื่องจากความต้องการเมล็ดงาทั้งในประเทศและต่างประเทศมีสูงขึ้นเรื่อยๆ ปัจจุบันประเทศไทยผลิตงาได้ปีละประมาณ 35,000 ตัน ใช้บริโภคเองภายในประเทศร้อยละ 45 อีกร้อยละ 55 ของผลผลิตส่งไปขายยังต่างประเทศ ตลาดเมล็ดงาที่สำคัญของไทยได้แก่ ไต้หวัน ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ออสเตรเลีย ในขณะที่ตลาดโลกโดยเฉพาะยุโรปและอเมริกายังมีความต้องการงาอีกมาก ประเทศที่มีการปลูกงามากก็คือ อินเดีย จีน และในแอฟริกา

ในประเทศไทย เกษตรกรมักจะปลูกงาเป็นพืชเสริมหลังการปลูกพืชหลัก โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ที่แห้งแล้งมีน้ำน้อย เพราะงาเป็นพืชที่ปลูกง่าย ลงทุนน้อย ทนต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี งาจึงปลูกได้ในทุกภาคของประเทศ แต่พื้นที่ที่มีการปลูกงากันมากได้แก่ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ อุบลราชธานี นครราชสีมา มหาสารคาม ชัยภูมิ สระบุรี ลพบุรี เพชรบูรณ์ พิษณุโลก สุโขทัย เลย อุดรดิตถ์ แพร่ น่าน นครสวรรค์ สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่

ทั้งๆที่คนไทยมีการบริโภคเมล็ดงา และน้ำมันงากันมานานแล้ว แต่ความตื่นตัวของประชาชนทางด้านการบริโภคเพื่อสุขภาพมีมากขึ้น ทำให้เมล็ดงาและน้ำมันงาเป็นที่สนใจและให้

เนื่องจากการค้นพบว่าเมล็ดงาและน้ำมันงามีคุณค่าทางโภชนาการสูง ช่วยป้องกันโรคหัวใจ ต้านทานโรคมะเร็ง จึงทำให้เมล็ดงาและน้ำมันเป็นที่ต้องการ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะหันมาปลูกงากันให้มากขึ้น อีกทั้งงาเป็นพืชที่ปลูกง่าย สามารถปลูกได้โดยไม่ต้องใช้สารเคมี

ความสำคัญมากขึ้นตามลำดับ เนื่องจากการค้นพบว่าเมล็ดงาและน้ำมันงามีคุณค่าทางโภชนาการสูง ช่วยป้องกันโรคหัวใจ ต้านทานโรคมะเร็ง จึงทำให้เมล็ดงาและน้ำมันเป็นที่ต้องการ จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะหันมาปลูกงากันให้มากขึ้น อีกทั้งงาเป็นพืชที่ปลูกง่าย สามารถปลูกได้โดยไม่ต้องใช้สารเคมี เพียงแต่ต้อง

เรียนรู้ถึงธรรมชาติของงากันสักหน่อย ก่อนลงมือปลูก

ธรรมชาติของงา

งาเป็นพืชล้มลุก ชอบอากาศร้อนและแดดจัด เจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีในช่วงอุณหภูมิ 27-30 องศาเซลเซียส ไม่ชอบอากาศเย็น ถ้าอุณหภูมิ

18 เกษตรกรรมธรรมชาติ

ต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียสการงอกจะช้าหรืออาจจะชะงักการเจริญเติบโต แต่ถ้าอุณหภูมิสูงกว่า 40 องศาจะทำให้การผสมติดยาก การสร้างฝักเป็นไปได้ช้า

งาสามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด แต่จะขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทรายที่มีอินทรีย์วัตถุ มีการระบายน้ำได้ดี ไม่ทนต่อน้ำขังและไม่ชอบดินเค็ม ถ้าดินเค็มรากของงาจะเจริญเติบโตไม่ดี ทำให้ผลผลิตลดลง

งาเป็นพืชที่ทนแล้งได้ดี งาจะสามารถทนแล้งอยู่ได้จนถึงช่วงระยะออกดอกเป็นช่วงที่งาต้องการน้ำมากที่สุด ถ้าขาดน้ำในช่วงนี้จะทำให้ผลผลิตงาลดลง โดยปกติในฤดูฝนจะมีความชื้นเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูกาลปลูก แต่ต้องไม่เปียกแฉะหรือมีน้ำท่วมขัง ถ้าปลูกในฤดูแล้ง ถึงแม้จะชอบอากาศร้อนและทนแล้งได้ แต่ถ้าจะให้ผลผลิตที่สูง ก็ต้องมีให้น้ำเข้าช่วยให้พอเหมาะกับการเจริญเติบโตของงา

พันธุ์งา

งาที่ปลูกในประเทศไทยแบ่งตามสีของเมล็ดงาได้ 3 ชนิด ได้แก่ งาดำ งาขาว และ งาดำแดง

1.งาดำ ที่ใช้ปลูกกันทั่วไปมี 4 พันธุ์ คือ งาดำบุรีรัมย์ งาดำนครสวรรค์ สองพันธุ์นี้เป็นพันธุ์พื้นเมือง ส่วนอีกสองพันธุ์เป็นพันธุ์ที่ได้รับการปรับปรุงคือ งาดำ มก.18 และงาดำ มข.2

2.งาขาว พันธุ์พื้นเมืองได้แก่ พันธุ์เมืองเลย เป็นพันธุ์ที่ตลาดต้องการเพราะนำไปสกัดน้ำมันได้น้ำมันที่มีกลิ่นหอม พันธุ์เชียงใหม่ ปลูกมากในเชียงใหม่ และ แม่ฮ่องสอน พันธุ์ชัยบาดาล หรือสมอทอด เป็นพันธุ์ที่หายากแล้ว

งาสามารถขึ้นได้ในดินแทบทุกชนิด แต่จะขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทรายที่มีอินทรีย์วัตถุ มีการระบายน้ำได้ดี ไม่ทนต่อน้ำขังและไม่ชอบดินเค็ม ถ้าดินเค็มรากของงาจะเจริญเติบโตไม่ดี ทำให้ผลผลิตลดลง

อีกสามพันธุ์เป็นพันธุ์ปรับปรุง ได้แก่ พันธุ์ร้อยเอ็ด 1 พันธุ์มข.1 และ พันธุ์มหาสารคาม 60

3.งาดำ-แดง หรือเรียกกันทั่วไปว่า งาเกษตร ที่ปลูกกันมี 3 พันธุ์คือ พันธุ์พื้นเมืองพิษณุโลก และ พันธุ์พื้นเมือง สุโขทัย พันธุ์ที่ปรับปรุงได้แก่ พันธุ์งาแดงอุบลราชธานี 1 และ งาแดงพันธุ์ มข.3

ฤดูการปลูก

การปลูกงาในประเทศไทย ปลูกได้ 3 ช่วงคือ

1.ต้นฤดูฝน ส่วนใหญ่จะปลูกในนาตอนและนาหลุม แถบภาคอีสานและภาคเหนือตอนล่าง เริ่มปลูกตั้งแต่เดือนเมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม เก็บเกี่ยวในเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม

การปลูกงาในช่วงต้นฤดูฝนนี้มีพื้นที่ปลูกถึงร้อยละ 70 ของพื้นที่ปลูกงาทั่วประเทศ

2.ปลายฤดูฝน ส่วนใหญ่จะปลูกบนที่ดอนซึ่งเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่ แถบภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง และภาคตะวันตก เริ่มปลูกตั้งแต่เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนกันยายน และเก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนถึงธันวาคม

3.ฤดูแล้ง ปลูกในเขตที่มีชลประทาน ปลูกในเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน เก็บเกี่ยวในเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน

การปลูก

งาเป็นพืชที่ปลูกง่าย ไม่ต้องการการดูแลมาก เพียงแต่ต้องเตรียมดินให้ดีขึ้นนั้นจึงควรพิจารณาพื้นที่ในการปลูกงาให้เหมาะสมดังนี้

1. เป็นดินร่วนปนทราย มีการระบายน้ำได้ดี ไม่มีน้ำขังและ ดินมีความอุดมสมบูรณ์พอสมควร

2. ดินมีค่าความเป็นกรด-ด่าง อยู่ระหว่าง 5.5-6.5 ไม่เป็นดินเปรี้ยวหรือดินเค็ม ถ้าดินเปรี้ยวให้โรยด้วยปูนขาว ถ้าเป็นดินเค็มให้โรยด้วยแกลบดิบ

3. ไม่ควรปลูกงาในพื้นที่เดียวกันติดต่อกันเป็นเวลาหลายปี เพราะจะทำให้ดินขาดความสมบูรณ์ และเกิดโรคระบาดได้ง่าย

การเตรียมดิน การเตรียมดินเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการปลูกงา เนื่องจากเมล็ดงามีขนาดเล็ก จึงต้องมีการเตรียมดินให้ร่วนซุย จะช่วยให้งางอกได้ดีและงอกได้อย่างสม่ำเสมอ การไถพรวนอาจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับโครงสร้างของเนื้อดิน ถ้าเป็นดินทรายอาจไถ 1-2 ครั้ง ถ้าเป็นดินเหนียวอาจไถ 2-3 ครั้ง เพื่อย่อยดินให้ละเอียด

ในช่วงเตรียมดินนี้ ควรใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยหมักชีวภาพ หรือไถกลบปุ๋ยพืชสดลงในแปลงที่จะ

ปลูกงาการปลูกงาให้ได้ผลผลิตดีสามารถทำได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้ปุ๋ยเคมี เพราะงาเป็นพืชที่มีการตอบสนองต่อปุ๋ยอินทรีย์ได้ดี และจะมีการตอบสนองน้อยต่อปุ๋ยเคมี ยิ่งหากปลูกโดยใช้พันธุ์พื้นเมือง งาพันธุ์พื้นเมืองจะมีความสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอนได้เป็นอย่างดี

การปลูกงาส่วนใหญ่จะใช้วิธีหว่าน หลังจากเตรียมดินแล้ว ใช้เมล็ดพันธุ์ 1-2 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านให้กระจายสม่ำเสมอให้ทั่วแปลงแล้วคราดกลบ เนื่องจากเมล็ดงามีขนาดเล็ก อาจทำให้การหว่านไม่กระจาย โดยเฉพาะผู้ที่ไม่มีความชำนาญ ให้นำเมล็ดงาผสมกับทรายละเอียด หรือ ขี้เถ้าแกลบ จะช่วยให้หว่านได้สม่ำเสมอมากขึ้น การปลูกด้วยการหว่านนี้ทำได้ง่าย ประหยัดแรงงานและเวลา รวมทั้งช่วยป้องกันวัชพืชได้ดีด้วยเมื่อต้นงาเติบโตแล้ว

การปลูกอีกวิธีหนึ่งคือ การปลูกเป็นแถว โดยการให้คราดทำร่องสำหรับโรยเมล็ดตามระยะปลูกที่ต้องการจากนั้นโรยเมล็ดงาลงในร่องปลูก แล้วใช้ดิน

กลบบางๆ หลังจากนั้น 7-10 วัน เมื่อต้นกล้าสูง 6-8 ซม. ให้ถอนแยกให้ได้ระยะต้นตามต้องการ คือประมาณ 30-50 ซม. X 10 ซม. วิธีนี้จะเสียเวลาและแรงงาน และต้องกำจัดวัชพืชระหว่างแถวปลูก แต่สะดวกในการดูแลเมื่อเกิดโรคและแมลง ผลผลิตก็มักจะดีกว่าการปลูกแบบหว่าน

ถ้าหากปลูกในฤดูฝน น้ำฝนก็จะเพียงพอต่อการปลูกงาตลอดฤดูกาล แต่ถ้าหากปลูกในฤดูแล้งก็จำเป็นต้องให้น้ำตามความเหมาะสม ไม่มากเกินไปจนแฉะ และไม่น้อยเกินไป โดยเฉพาะในช่วงที่งาจะออกดอก ไม่ควรให้ขาดน้ำ

การป้องกันโรคและแมลง

โดยปกติงาเป็นพืชที่ปลูกง่ายไม่ค่อยมีโรคและแมลงรบกวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าปลูกด้วยพันธุ์พื้นเมือง หากใช้พันธุ์ผสมที่ปรับปรุงขึ้นจะมีโรคและแมลงรบกวน

โรคของงาที่พบบ่อยได้แก่ โรคเน่าดำ โรคใบไหม้และลำต้นเน่า โรคเหี่ยวจากแบคทีเรีย โรคยอดฝอย แนวทางในการป้องกันโรคงาโดยการไม่ใช้สารเคมีทำได้โดย

1. เลือกปลูกงาพันธุ์พื้นเมืองจะต้านทานโรคได้ดี
2. เตรียมดินด้วยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยชีวภาพจะทำให้ต้นพืชแข็งแรง
3. ไม่ควรปลูกงาในพื้นที่เดียวกันติดต่อกันหลายฤดูกาล
4. อย่าให้มีน้ำขังในแปลงปลูก การมีน้ำขังและมากเกินไปมักเป็นสาเหตุของโรคพืช
5. เฝ้าท่าลายเศษซากพืชที่เป็นโรค
6. อาจทดลองใช้สมุนไพรที่เหมาะสมกับแต่ละโรค (ดูวารสารเกษตรกรรม

ธรรมชาติ ฉบับที่ 10/2544)

ส่วนแมลงที่รบกวนงา ได้แก่ หนอนท่อยอดและหนอนเจาะฝัก เป็นแมลงศัตรูพืชที่สำคัญที่สุดของงา นอกนั้นก็ยังมีหนอนผีเสื้อหัวกะโหลก แมลงกินุนเล็ก เพลี้ยจักจั่น มวนเขียว ข้าว มวนฝิ่น แนวทางป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูงา ก็คือใช้พันธุ์พื้นเมือง ที่ต้านทานโรคและแมลง หากมีแมลง ระบาดให้ใช้สารสกัดสะเดา 50 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่น หมั่นจับทำลายตัวหนอน หากตรวจพบ และไม่ทำลายศัตรูธรรมชาติ เช่นแมลงวันก้นขน มันจะช่วยกำจัดหนอนผีเสื้อหัวกะโหลก ใช้แสงจากหลอดไฟดักจับผีเสื้อ

การเก็บเกี่ยวเมล็ดงา

เมื่องาเจริญเติบโตเต็มที่ถึงระยะสุกจะต้องรีบเก็บเกี่ยว เพราะฝักแก่จะแตกออกทำให้เมล็ดงาร่วงเสียหาย การสุกแก่ของงาส่งเกตได้ดังนี้

- 1.ดอก ดอกสุดท้ายจะร่วง
- 2.ใบ ใบจะมีสีเหลืองและร่วงเกือบหมด

การบ่มงาด้วยทางมะพร้าว เศษใบไม้ และฟางแห้ง
ภาพจาก การปลูกงา กรมส่งเสริมการเกษตร

3.ฝัก ฝักจะเปลี่ยนเป็นสีเขียว เป็นสีเหลืองประมาณ 1 ใน 4 ของต้น

4.เมล็ด เมล็ดงาจะค่อนข้างเต่งตึง และเปลี่ยนสีตามพันธุ์

5.อายุ นับอายุของงาตามแต่ละพันธุ์

วิธีการเก็บเกี่ยวงา ใช้เคียวหรือมีดเกี่ยวหรือตัดต่ำกว่าฝักล่างเล็กน้อย ถ้าปลูกในดินทรายหรืองาต้นเล็กจะใช้วิธีถอนทั้งต้นก็ได้ แต่อย่าให้ดินทรายติดต้นงา เพราะทรายจะปนเปื้อนเมล็ดงาเวลาเคาะ

การบ่มงาและการเก็บเมล็ดงา หลังการเกี่ยวต้องนำมาบ่มโดยนำต้นงา กองรวมกัน หันปลายยอดเข้าหากัน วางซ้อนเป็นชั้นๆขึ้นไปเรื่อยๆ แล้วนำฟางข้าว ใบไม้ หรือใบหญ้ามาปิดทับ กองไว้ 5-7 วัน หลังการบ่ม ฝักจะเปลี่ยนเป็นสีเหลืองหรือน้ำตาลปนดำเสมอกันหมด ส่วนใบจะเปลี่ยนเป็นสีดำและหลุดร่วงไป จากนั้นจึงทำการมัด ตาก และเก็บเมล็ดงา

หลังการบ่มงา ทำการเคาะให้ใบร่วงออกให้หมด เหลือแต่ฝักและต้นงา

ใช้เชือกมัดต้นงารวมเป็นกำๆ นำไปตาก แขนงไว้บนราวตาก หลังจากตากไว้ 2-3 วันก็นำไปเคาะในภาชนะที่เตรียมไว้ โดยใช้ไม้เคาะมัดของต้นงาเบาๆ เมล็ดงาจะร่วงลงบนภาชนะโดยง่าย นำมัดต้นงาไปตากแดดอีก 1-2 แดด แล้วนำมาเคาะใหม่อีกครั้ง จึงนำเมล็ดงามาคัดแยกสิ่งสกปรกออกแล้วนำไปบรรจุกระสอบหรือถุงเก็บไว้เพื่อบริโภคหรือจำหน่ายต่อไป

เมล็ดงามีข้อดีอีกข้อหนึ่งคือสามารถเก็บไว้ได้นานโดยเสื่อมความงอกช้าคือเก็บไว้ได้นานถึง 17 เดือน โดยเก็บไว้ในถุงพลาสติกชนิดหนา ปิดปากถุงด้วยความร้อน เมล็ดยังมีอัตราการงอกถึง 80 % ●

เอกสารอ้างอิง " การปลูกงา ฝ่ายเอกสารคำแนะนำ กองเกษตรสัมพันธ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ " พืชเศรษฐกิจ " คณะจารย์ภาควิชาพืชไร่ คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรกฎาคม 2542